

Да ли се ослобођење од плаћања републичких административних такси из члана 19. став 1. тачка 4) Закона о републичким административним таксама односи и на прилоге у поступку за упис у матичне књиге (изводи из матичних књига и књига држављана), као и да ли орган надлежан за пријем захтева може извршити наплату прописане републичке административне таксе за било коју врсту исправе или акта који странка прилаже као прилог у поступку решавања главне ствари пред органом управе, ако исти није био издат за ту намену, односно на њему није назначен основ по коме је такса наплаћена или ако на поднетој исправи стоји основ „ослобођена таксе“ (такса није била наплаћена) или ће упозорити странку да приложи одговарајућу исправу сагласно члану 14. и 22. Закона?

(Мишљење Министарства финансија, бр. 434-02-00008/2009-04 од 10.2.2009. год.)

1. Одредбом члана 2. ст. 1. и 2. Закона о републичким административним таксама („Сл. гласник РС“, бр. 43/03 ... и 5/09, у даљем тексту: Закон) прописано је да се за списе и радње у управним стварима, као и за друге списе и радње код органа, плаћају таксе по одредбама тог закона. Износи такси прописани су Тарифом.

Органи јесу институције, државни органи и организације, органи покрајинске аутономије и локалне самоуправе када врше поверене послове, као и предузећа, привредна друштва и друге организације којима је поверено вршење јавних овлашћења (члан 1а тачка 3) Закона).

Тарифом републичких административних такси, Одељак А, Тарифни број 221. тачка 1) прописано је да се за изводе из матичних књига на домаћем обрасцу плаћа републичка административна такса у износу од 90 динара. Избегла и прогнана лица са територије бивше СФРЈ и расељена лица са територије АПКМ, на основу одговарајућих исправа којима доказују свој статус, таксу из тог тарифног броја плаћају у износу умањеном за 70% од таксе прописане тим тарифним бројем.

За уверења, односно потврду, ако Законом није друкчије прописано, плаћа се такса у износу од 200 динара (Тарифа, Одељак А, Тарифни број 11).

Поред тога, за захтев за издавање наведеног извода, односно уверења плаћа се такса према Тарифном броју 1. Одељка А Тарифе у износу од 200 динара.

Дакле, републичка административна такса се плаћа у прописаним износима за извод из матичних књига, односно за уверење о држављанству, осим када се извод из матичних књига, односно уверење, издају за сврхе из члана 19. Закона, за које је прописано ослобођење од плаћања таксе или на захтев органа који, према члану 18. Закона, републичку административну таксу не плаћа.

Према одредбама члана 19. став 1. тач. 1) и 4) Закона, не плаћа се такса за списе и радње у поступцима који се воде по службеној дужности, као ни за пријаве за упис у матичне књиге.

С тим у вези, за извод из матичних књига, односно за уверење о држављанству који се прилажу ради вршења провере података из пријаве о рођењу за сврху уписа чињенице рођења детета у матичне књиге рођених, републичке административне таксе у Републици

Србији се не плаћају, независно од тога да ли се издају родитељима који их прилажу уз пријаву за упис у матичне књиге на захтев овлашћеног радника – матичара или их матичар захтева по службеној дужности.

У решењу, исправи, документу или писменом који се издаје без плаћања таксе мора се означити сврха издавања и основ ослобођења од плаћања таксе (члан 22. став 1. Закона).

За списе и радње које врше инострани органи (у конкретном случају, за издавање извода из матичних књига и уверења о држављанству код тих органа, а који се користе као прилог у поступку пријаве за упис у матичне књиге у Републици Србији) не плаћа се републичка административна такса у Републици Србији.

2. Према одредби члана 11. став 1. Закона, такса се плаћа у прописаном износу за захтев и за списе и радње које се у вези са тим захтевом доносе, односно врше, ако овим законом није друкчије прописано.

Одредбом члана 12. Закона прописано је да се у решењу или другој исправи за коју је такса плаћена означава да је такса плаћена, износ таксе који је плаћен и тарифни број по којем је такса плаћена.

Према одредби члана 22. Закона, у решењу, исправи, документу или писменом које се издаје без плаћања таксе мора се означити сврха издавања и основ ослобођења од плаћања таксе. Решење, исправа, документ или писмено из члана 22. став 1. Закона може се користити само у сврху за коју је издато.

Према томе, Министарство финансија сматра да орган који није издао спис без плаћања републичке административне таксе тј. уз остваривање права на таксено ослобођење није надлежан за наплату те таксе у прописаном износу када се тај спис користи у другу сврху у односу на сврху за коју је издат (нпр. прилаже се уз захтев у поступку решавања друге управне ствари пред тим органом), али се спис издат без плаћања таксе може користити само у сврху за коју је издат.

Министарство финансија напомиње да ће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казнити за прекршај одговорно лице у органу ако у поступку пред тим органом омогући коришћење решења, исправе, документа или писмена које је, у складу са законом, издато без плаћања таксе, за сврху за коју није издато (члан 22. став 2. Закона).